

Globální **S**standards
interního auditu

Sekce **V** veřejné
správy

Zákon
o řízení a kontrole
veřejných financí

Centrální **J**ednotka
harmonizační
MF ČR

WORKSHOP PRO INTERNÍ AUDITORY Z VEŘEJNÉ SPRÁVY

KOMPAS

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

ORGANIZÁTOR

HLAVNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

Přerov

MEDIÁLNÍ PARTNER

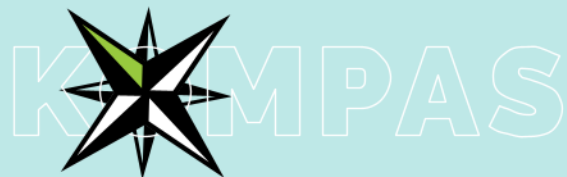
Naslouchejte datům vyprávějte jejich příběh

aneb devatero principů datového vědce

Jiří HAVIGER

Univerzita Hradec Králové

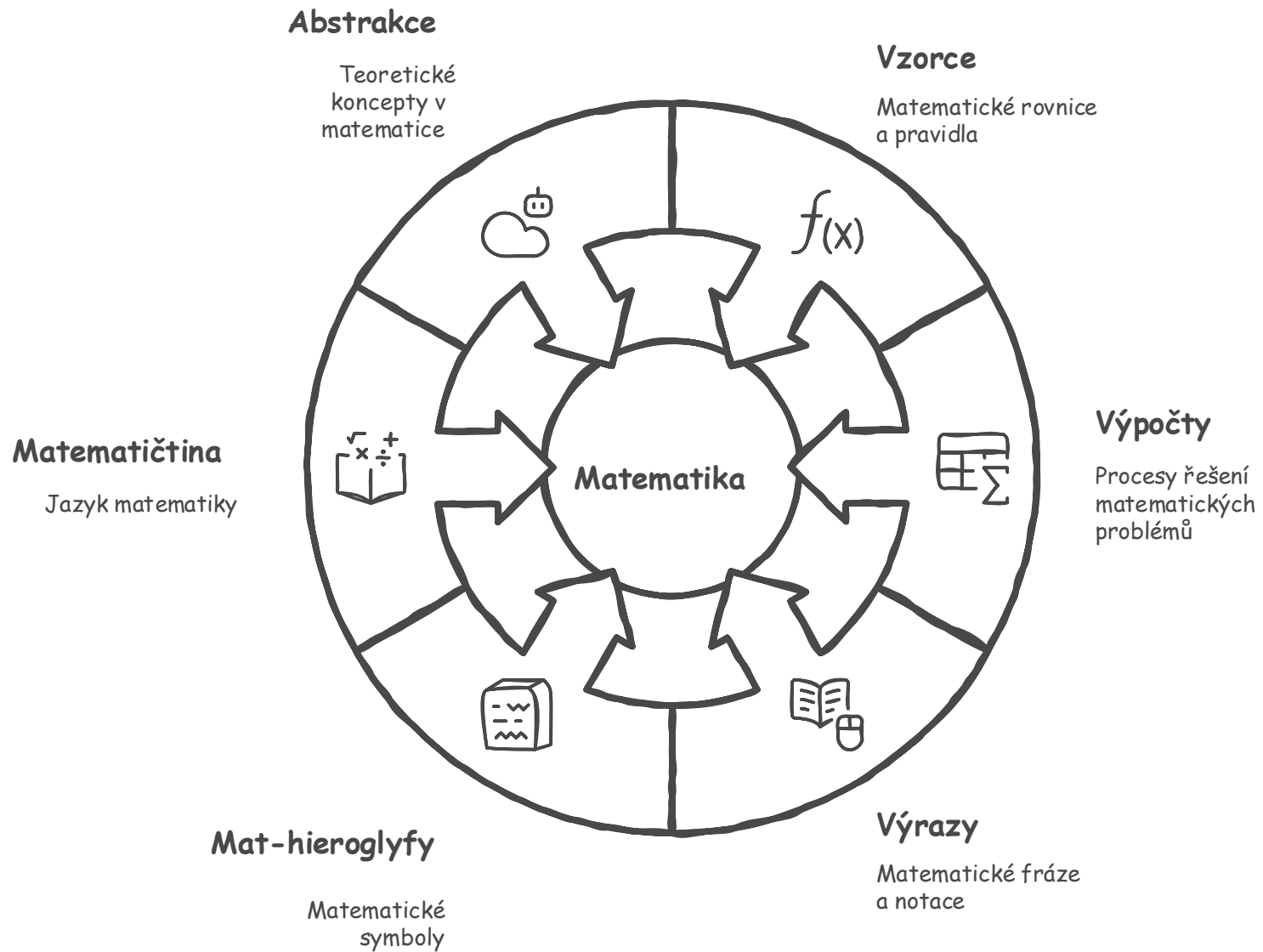
Fakulta Informatiky a Managementu

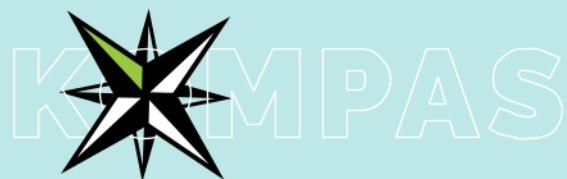
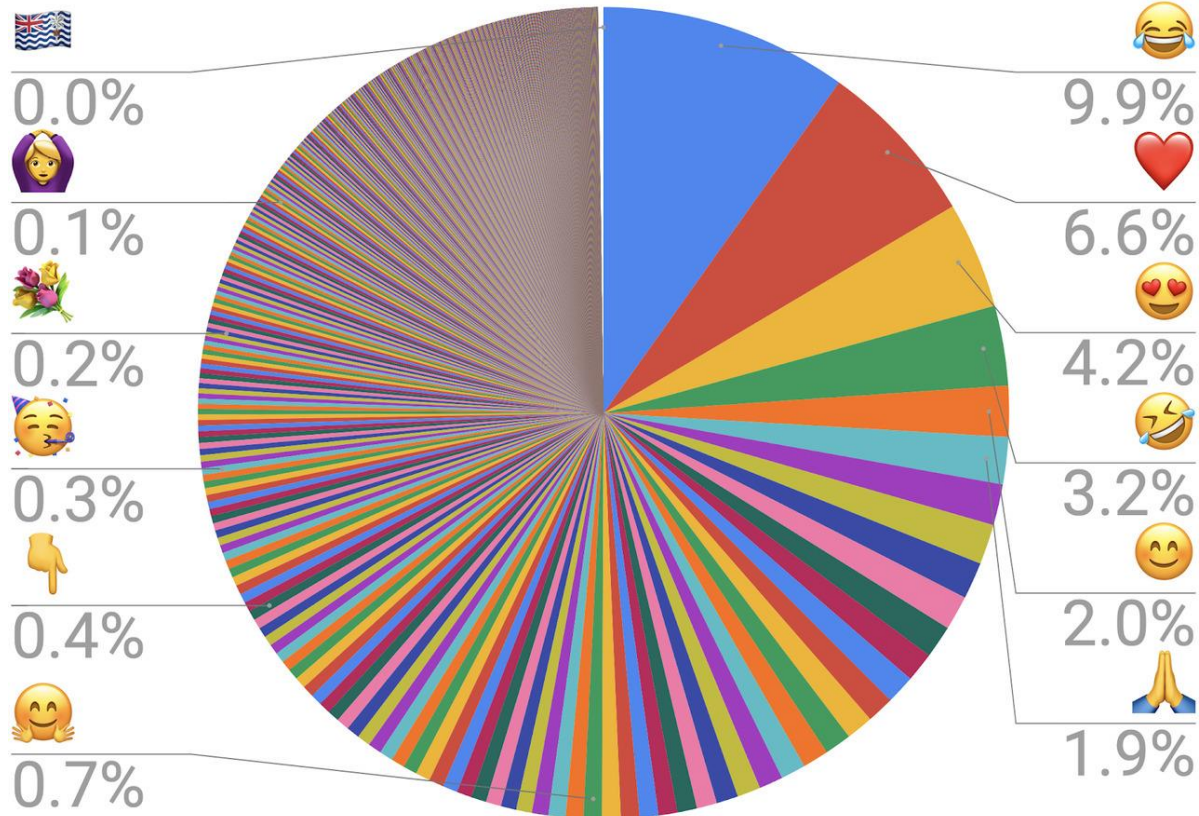

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.-23. říjen 2025

Prezentace dat ~ prezentace matematiky

Abstrakce

Složitost

Nepřehlednost

Hlavní myšlenka

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Zpracování dat

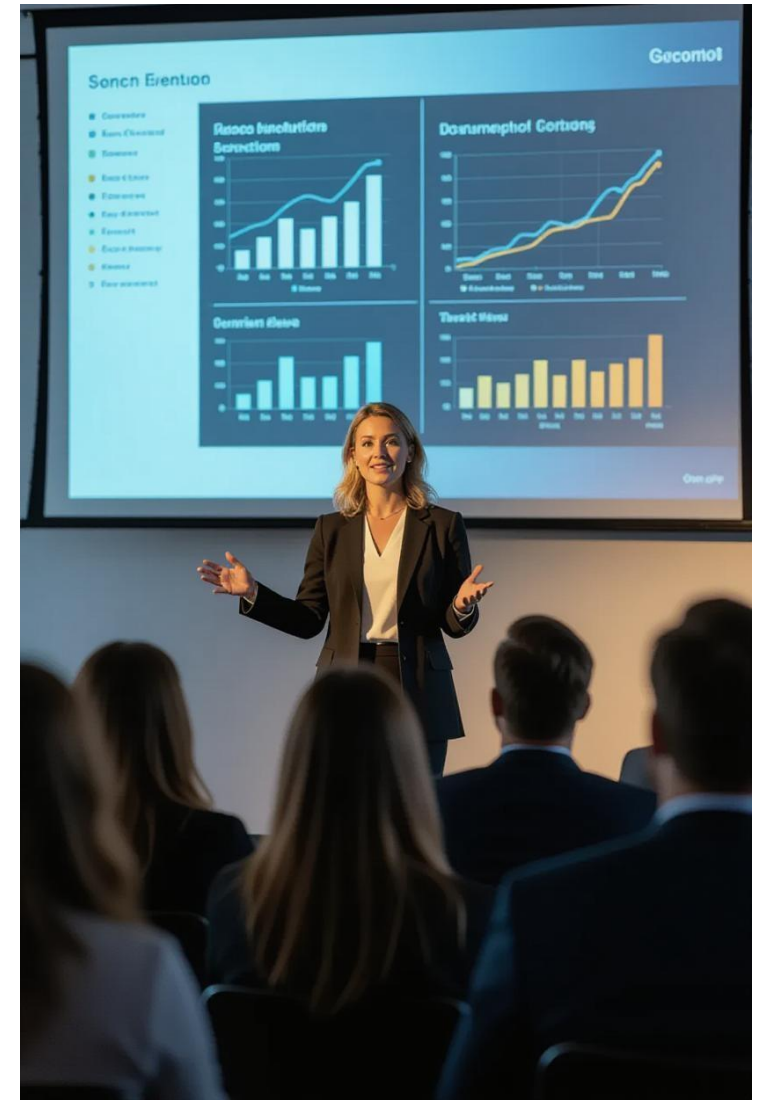
Sběr dat

Preprocessing

Analýza

Vizualizace

Prezentace

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

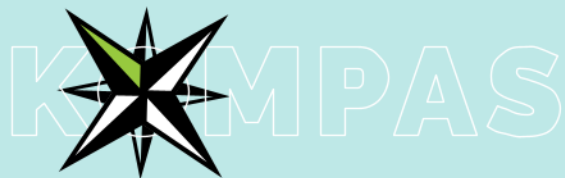

3 x 3 pojmy

3 x sběr dat

3 x vizualizace

3 x prezentace

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Naslouchejte datům

... a dejte si pozor na zkreslení vašich dat

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Selection bias

Systematická chyba při sběru dat

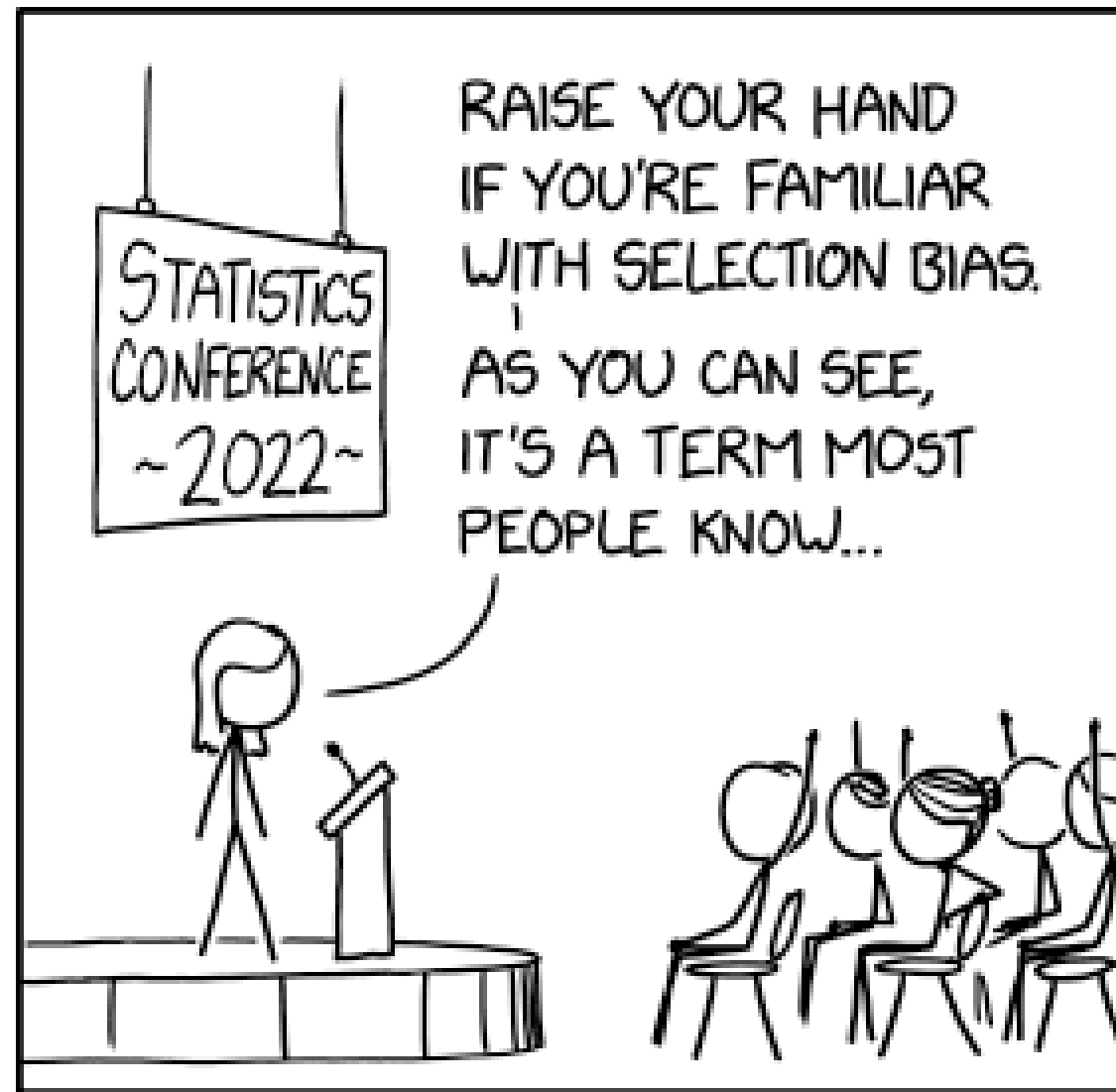
Vybraná data jsou ze specifické skupiny

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Náhodný výběr dle RČ

Narození v prosinci

Výběr dle formátu
RR12DD / XXXX

A kde jsou ženy ?

Confirmation bias

Máme prekoncept, hypotézu

Vybíráme si situace/data, která hypotézu potvrzují

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Confirmation Bias

Interaction Design Foundation
interaction-design.org

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

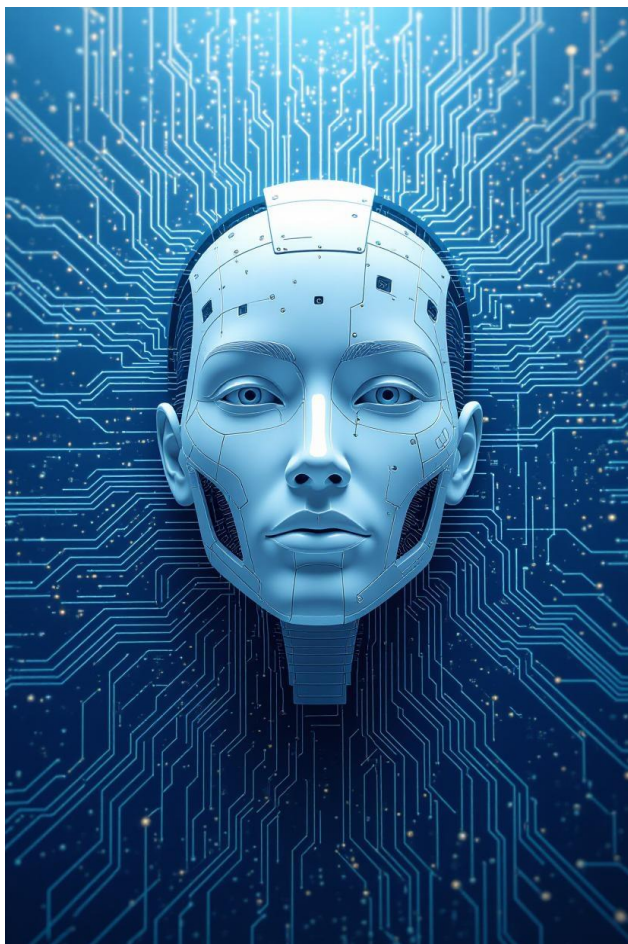
Investice do AI

Podporující

Vysoký růst trhu

Optimistické prognózy

Pochvalné recenze

Odrážující

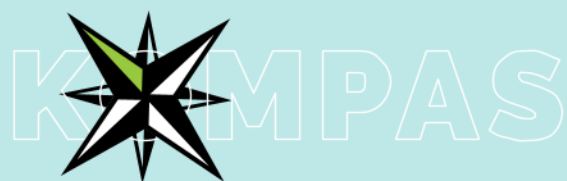
Konkurenční hrozba

Historické neúspěchy

Velká nejistota

Survivorship bias

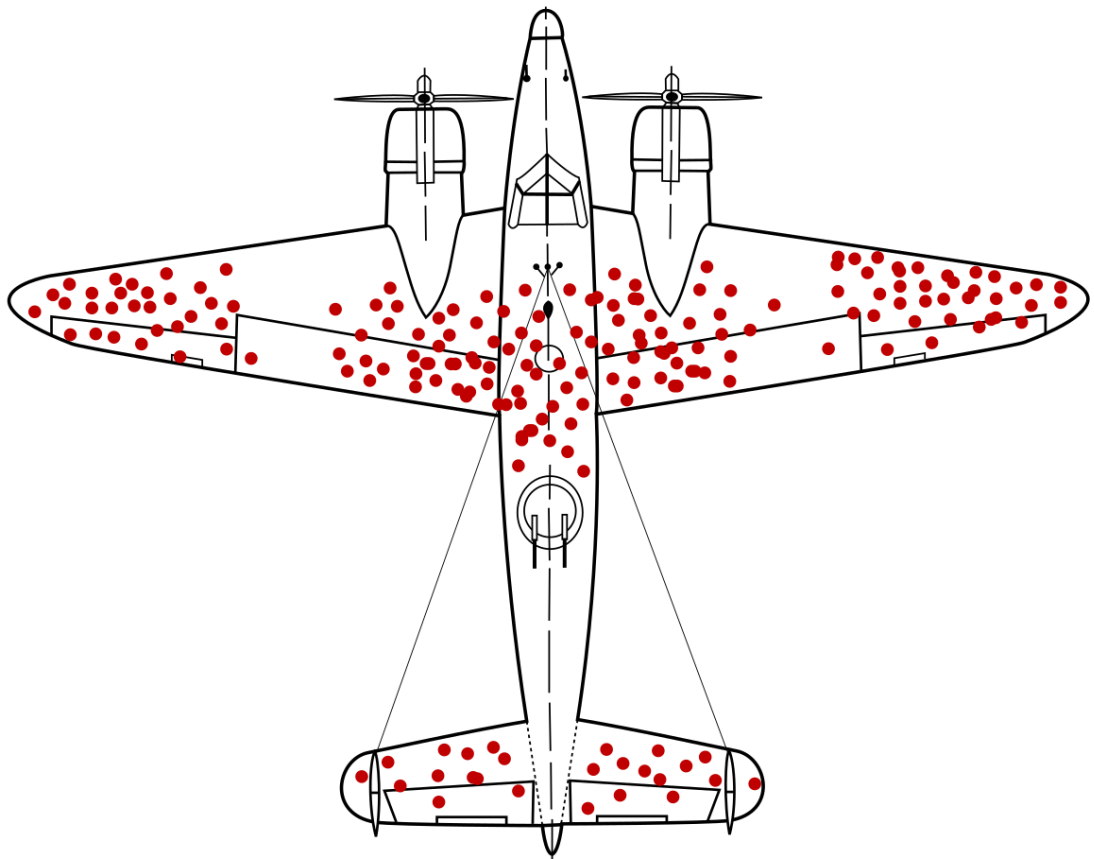
Máme data jen od úspěšných

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Sběr dat

+ zkreslení
(bias)

Vizualizace

(kognitivní psy.)

Prezentace

(stroytelling)

Výběrové
(selection)

Uspořádání
(continuity)

Kotvení
(anchoring)

Potvrzující
(confirmation)

Zatížení
(cognitive loading)

Averze ke ztrátě
(loss aversion)

Přežitím
(Survivorship)

Zvýraznění
(highlighting)

Rámování
(framing)

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Zobrazujte data

... stručně, jasně, přehledně

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Grafy a tabulky

Vizualizace dat umí udělat každý (excel, powerpoint, ...),
... ale mohou být chybně zpracované
... mohou být nudné
... mohou být zavádějící

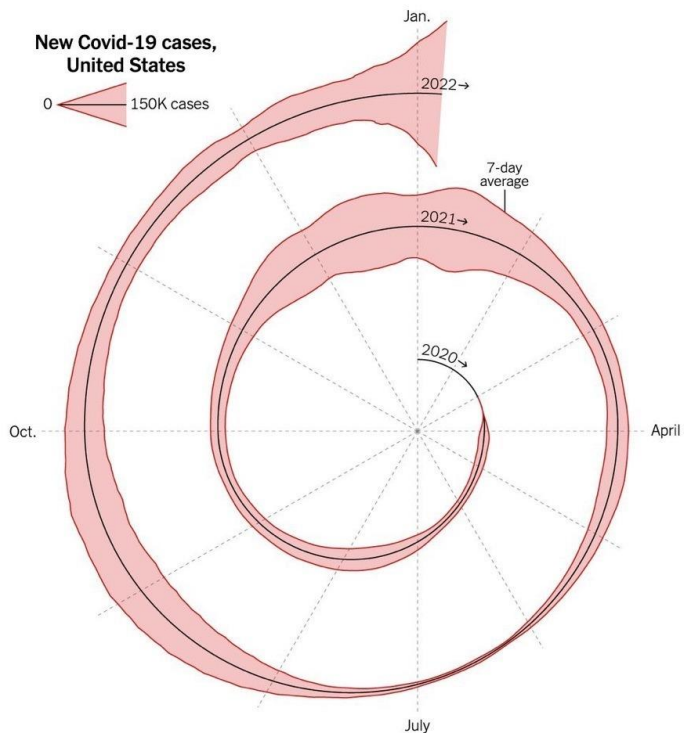

pro změny
v interním
auditu

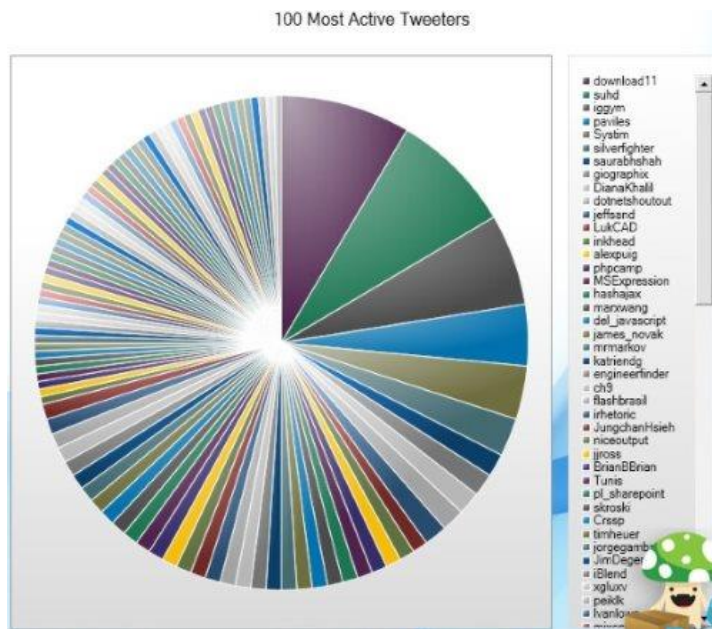
Přerov, 22.–23. říjen 2025

Jan. 6, 2022

Podivné grafy

BetMGM 🐼 @BetMGM
Mike Glennon has 1 win since 2014

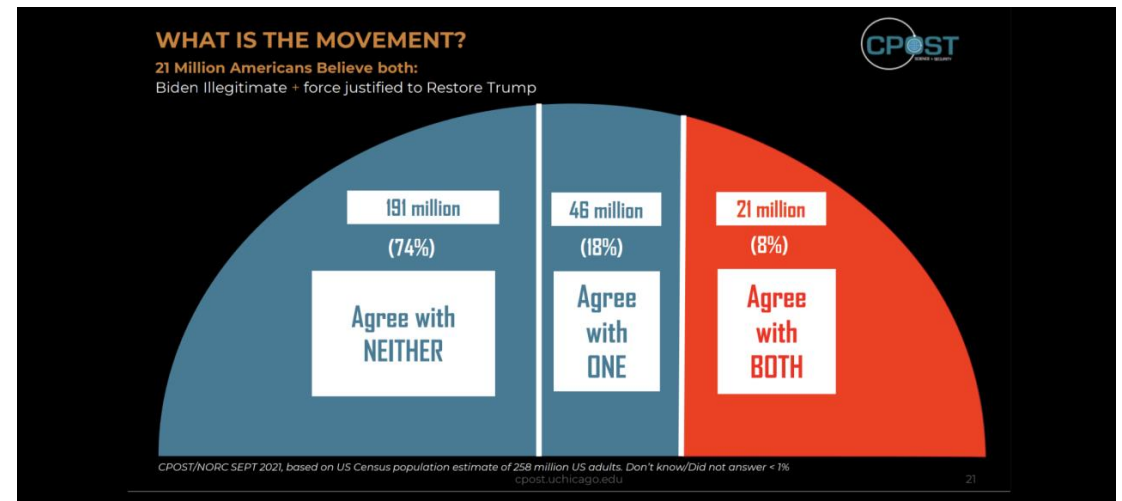
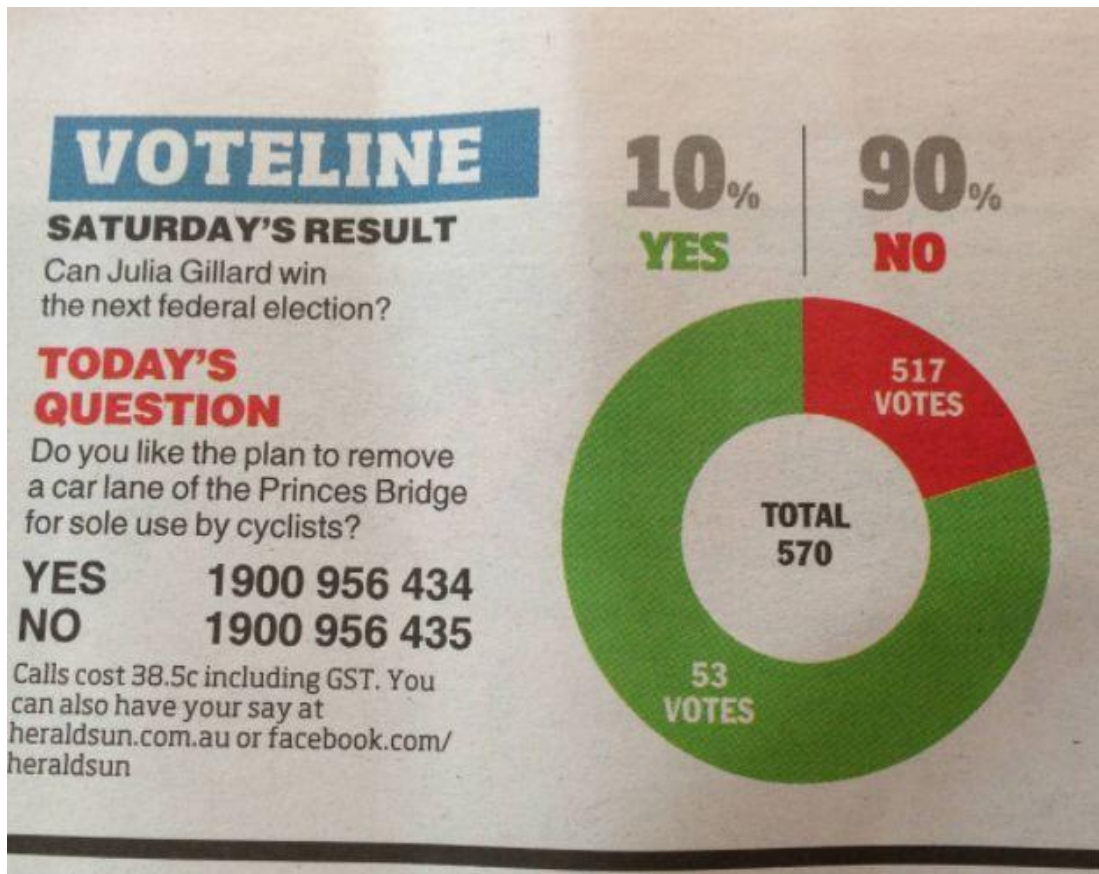
Glennon's earned over \$5.3 mil per win in the NFL (6-24)

MIKE GLENNON CAREER EARNINGS

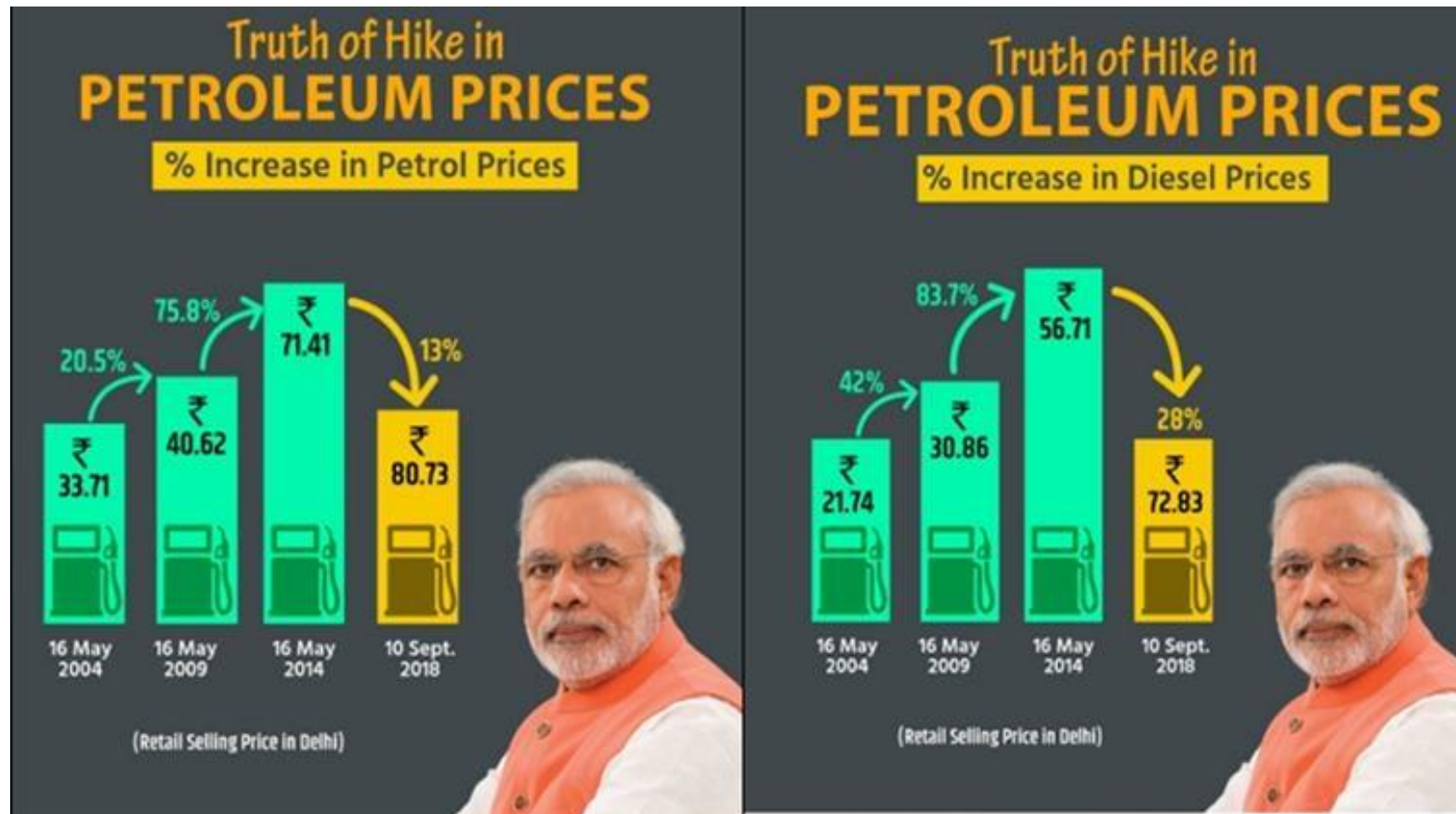
503 2,770 12.6K

Promoted

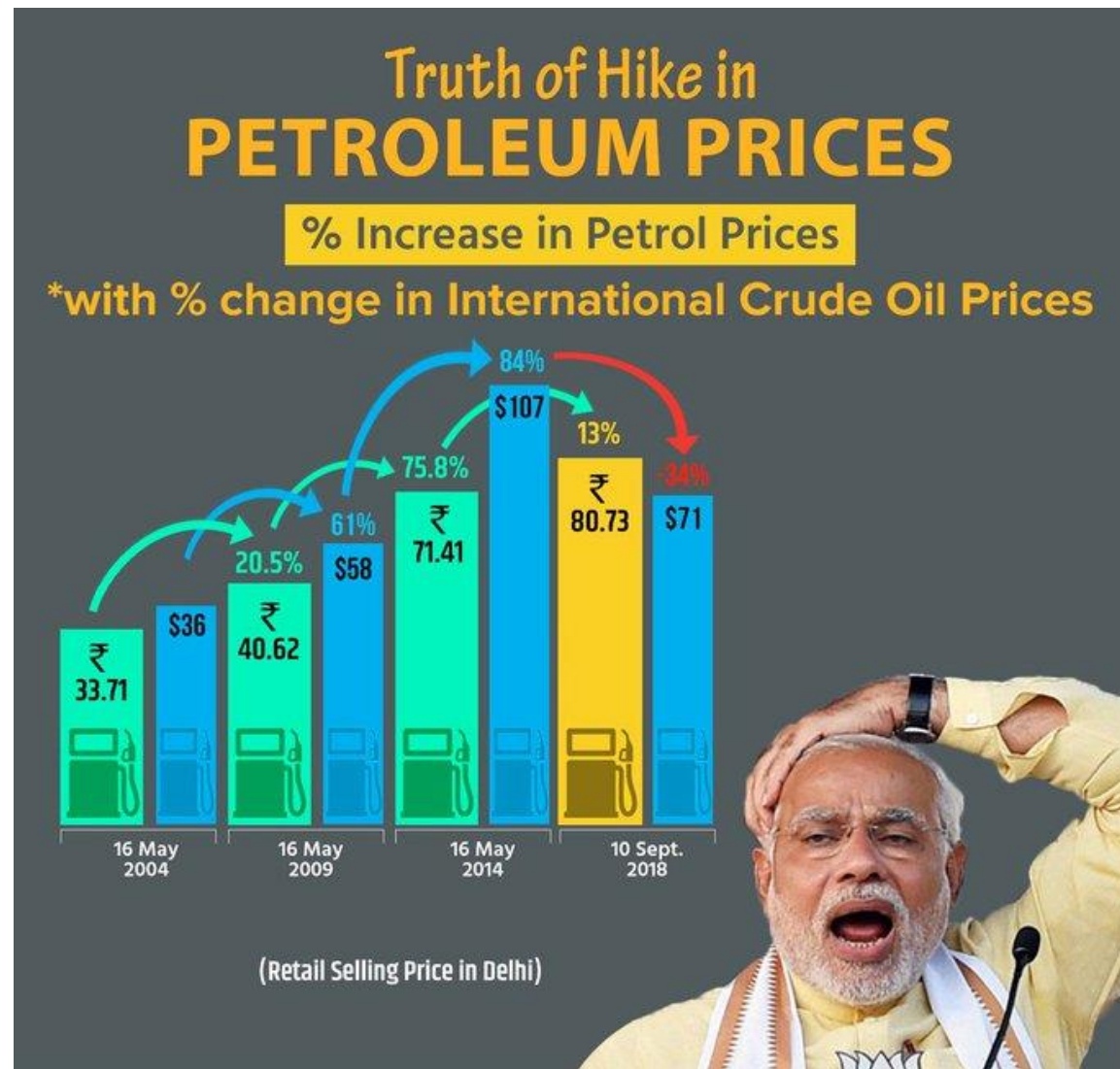
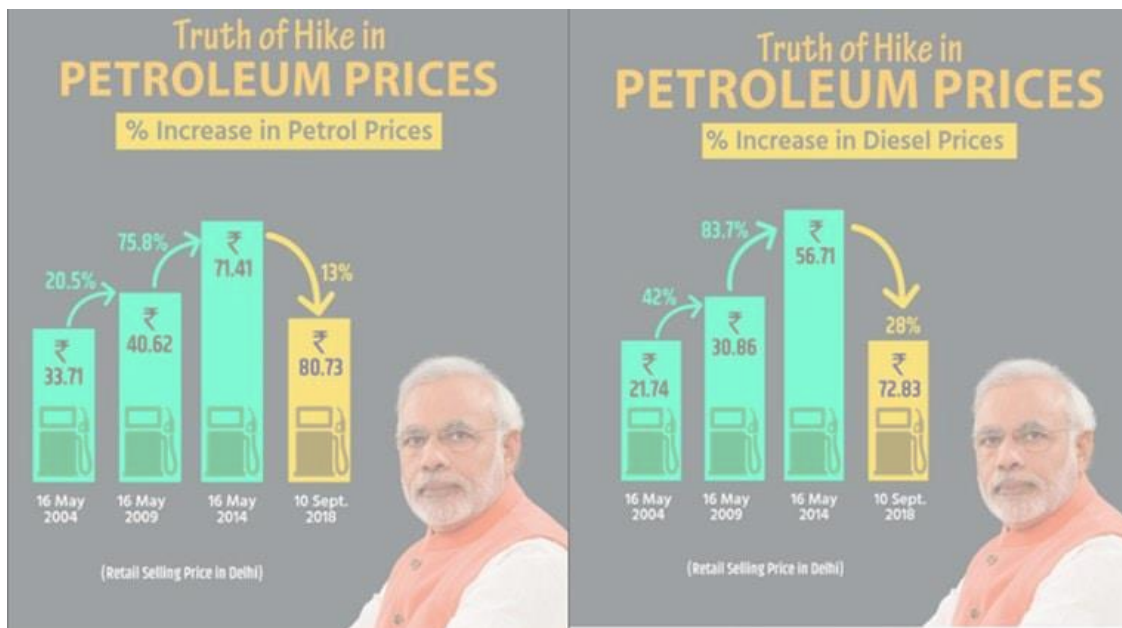
Zdroj: vis.wtf

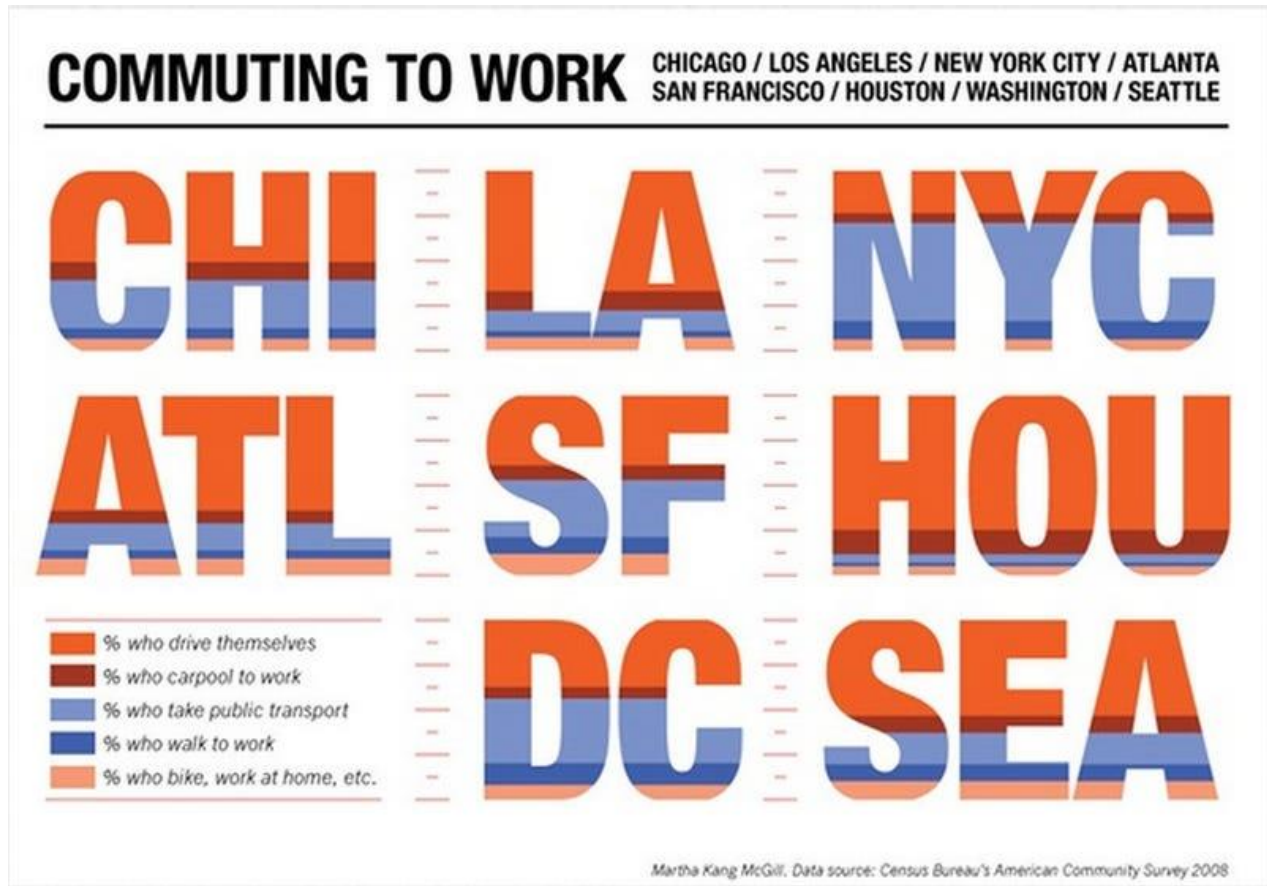

Která část je větší ?

A co ta čísla?

Pěkné, ale co v tom hledat?

Zásady pro dobrý graf

Jasný a srozumitelný
Rychlý k přečtení
Nezkreslující

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Kognitivní psychologie

Evidence based

Percepce a vnímání

Preattention vlastnosti, Gestalt, vnímání barev

Pracovní paměť

cognitive loading theory, distraktory, chunking

Řízení pozornosti

selektivní pozornost, vizuální hierarchie

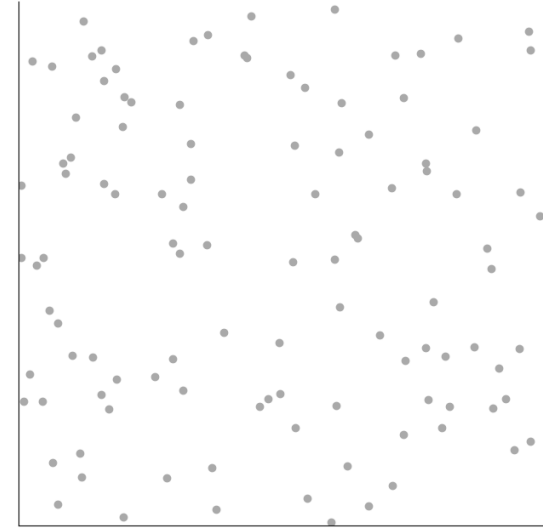
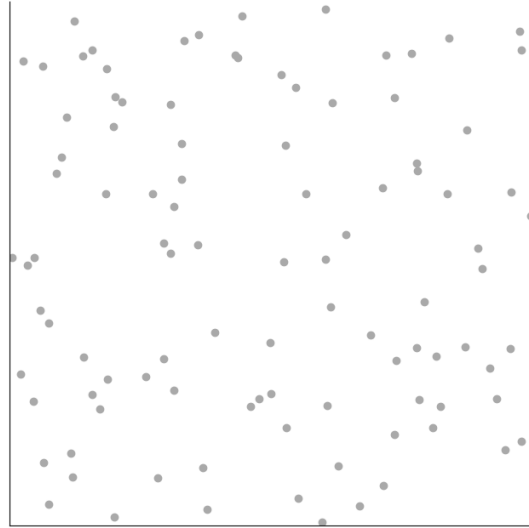
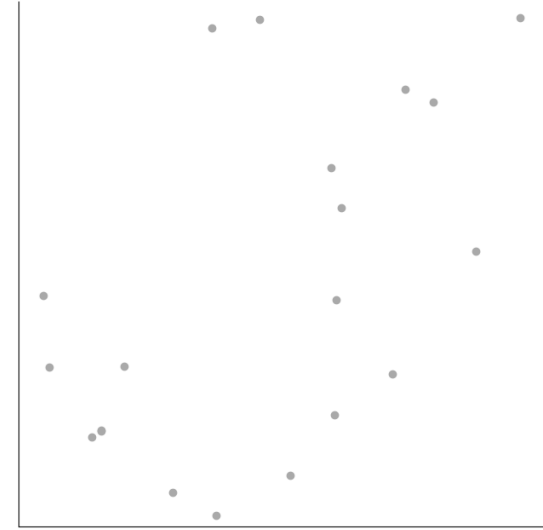
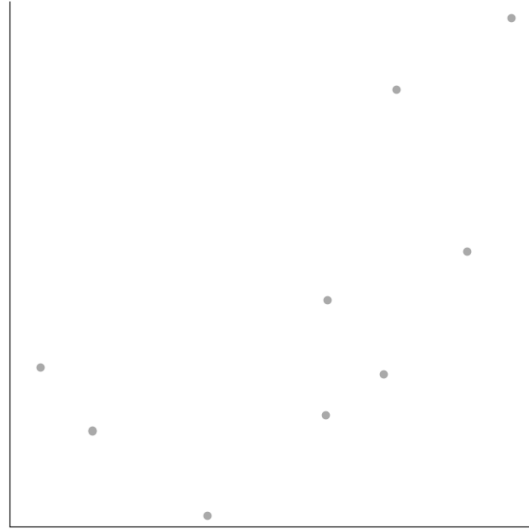
pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

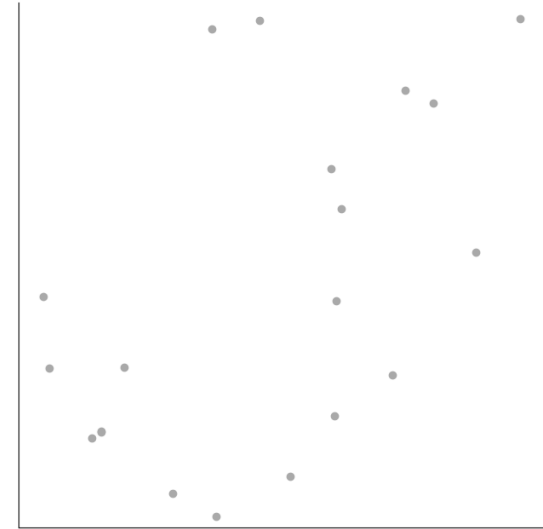
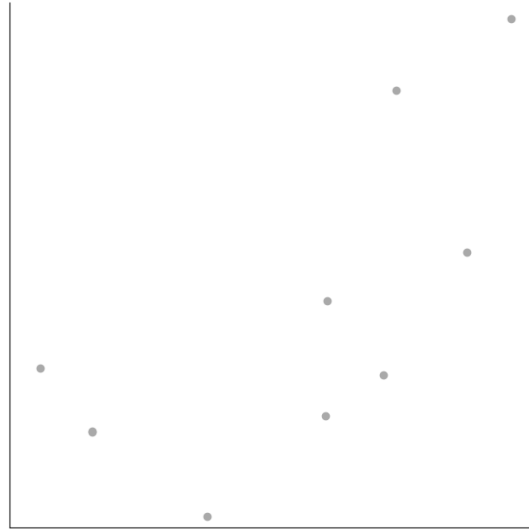
Kognitivní psychologie

Jakou změnu
rozeznám

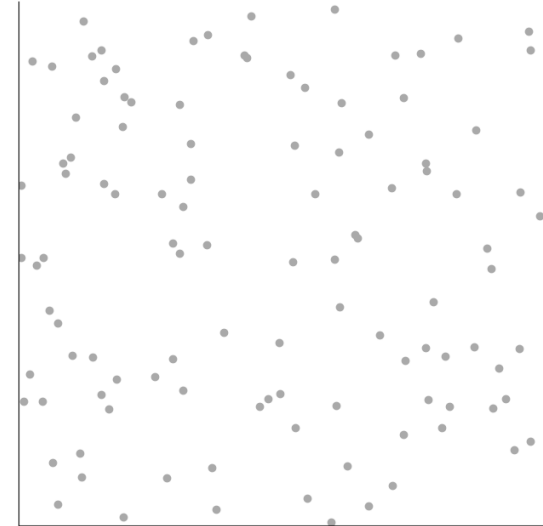
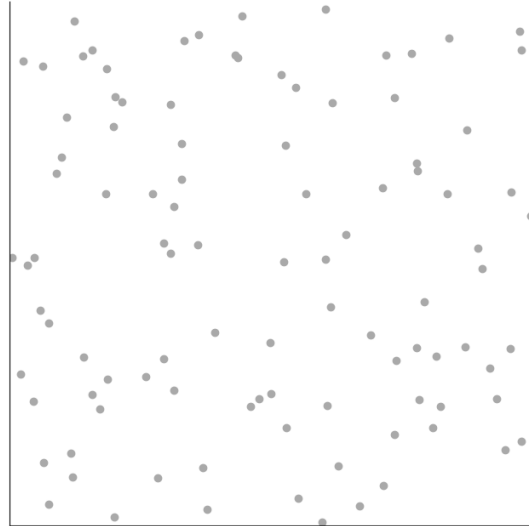
10 => 10 + 10

+ 100%

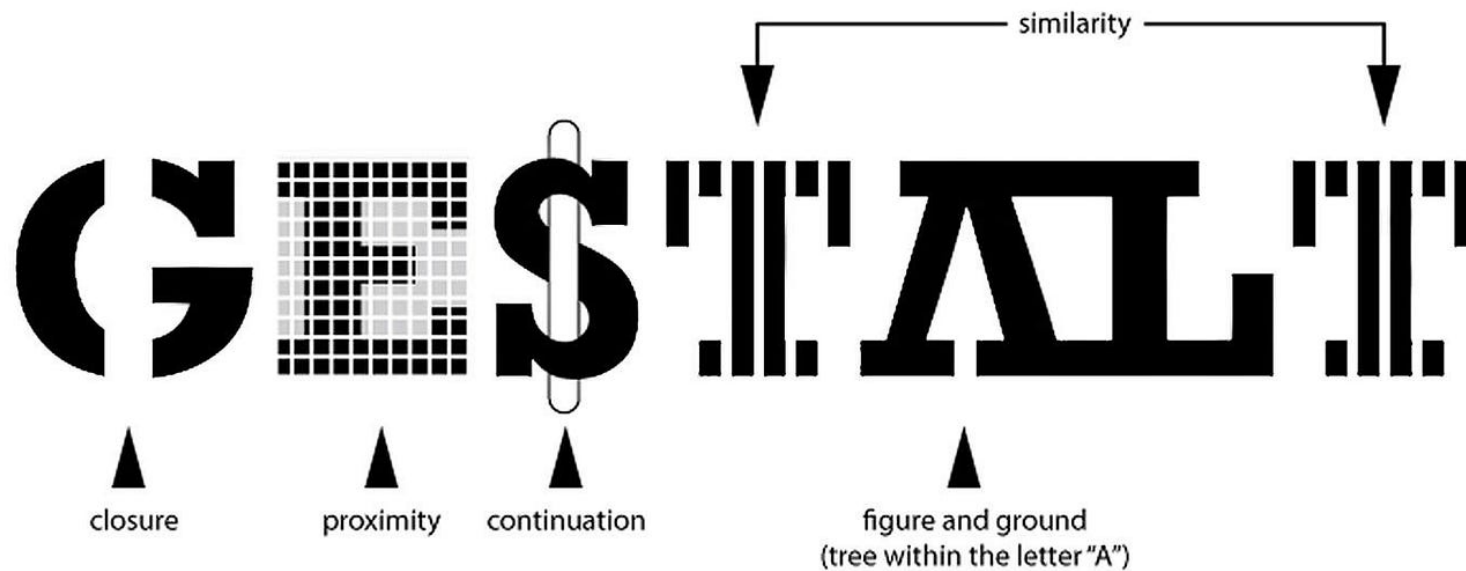
100 => 100 + 10

+ 10%

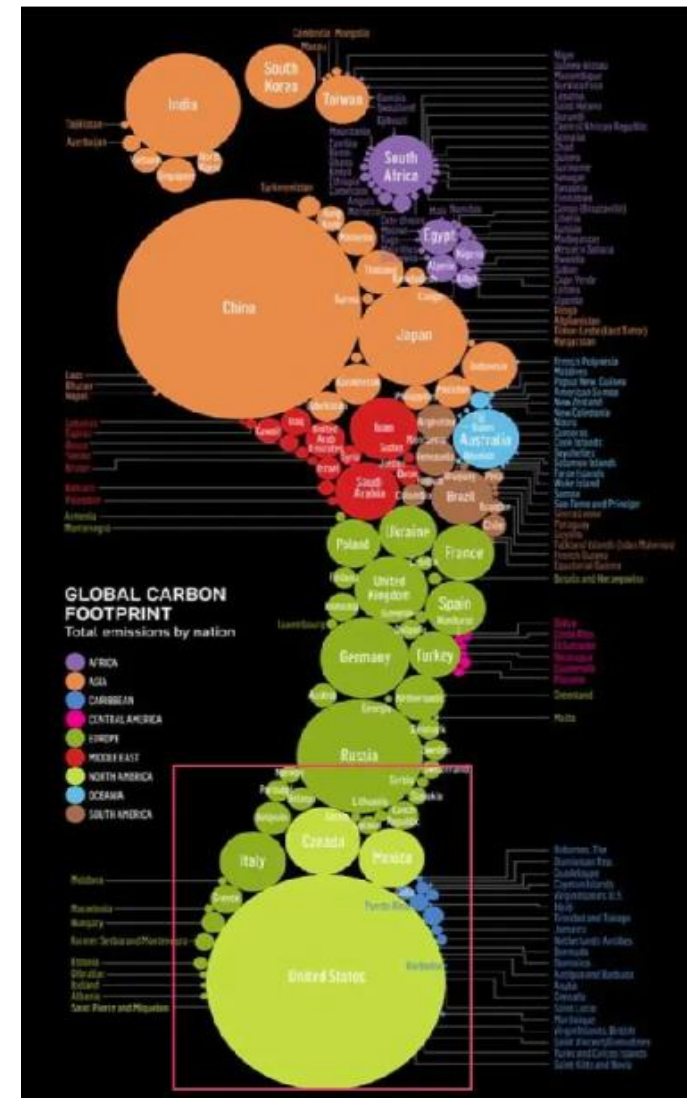
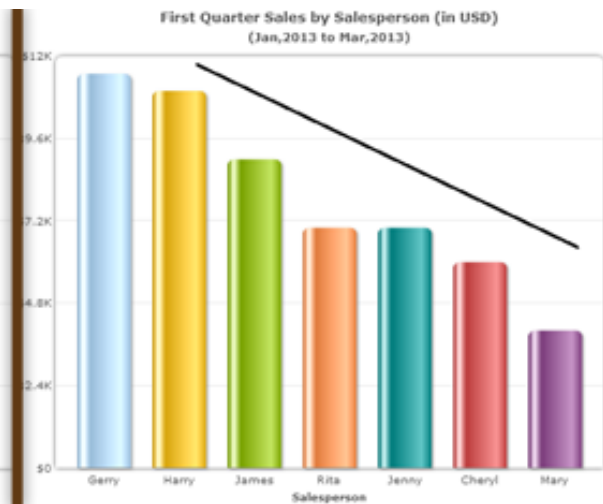
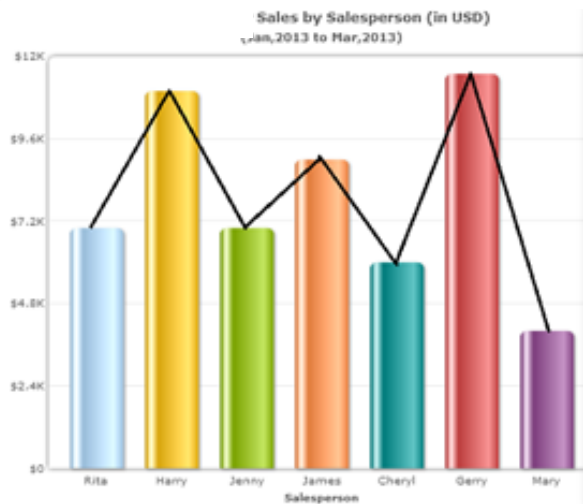
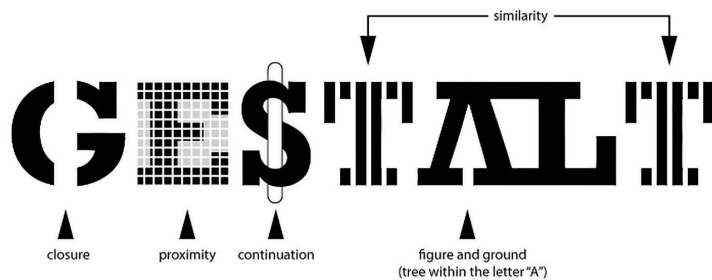
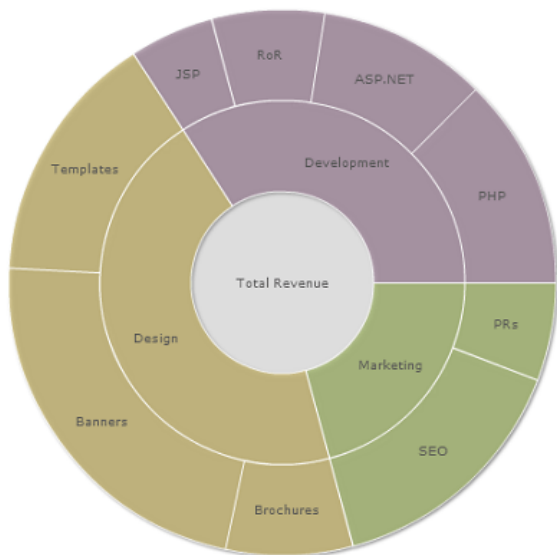

Kognitivní psychologie

Max Wertheimer (1880–1943)

Channel-wise Revenue Breakup (in %) 2012

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.-23. říjen 2025

Barevné podněty

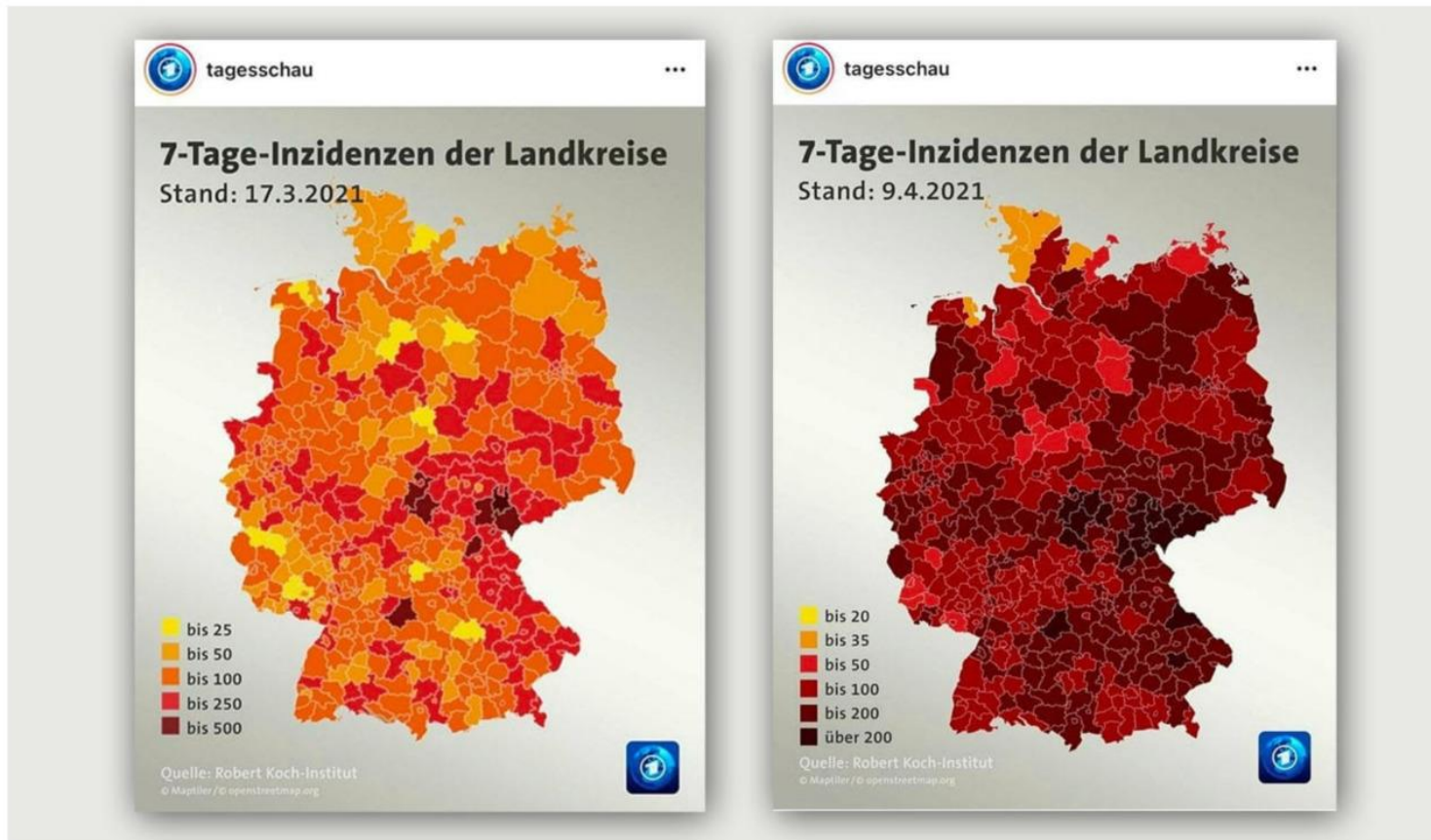
Zrakové podněty

nejrychleji vnímané

Barevné škály

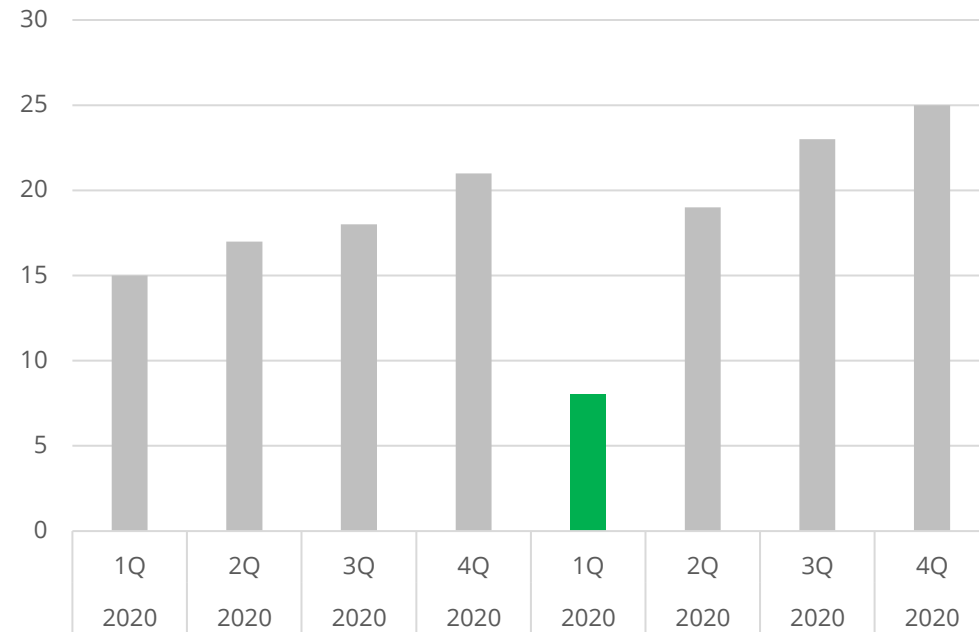
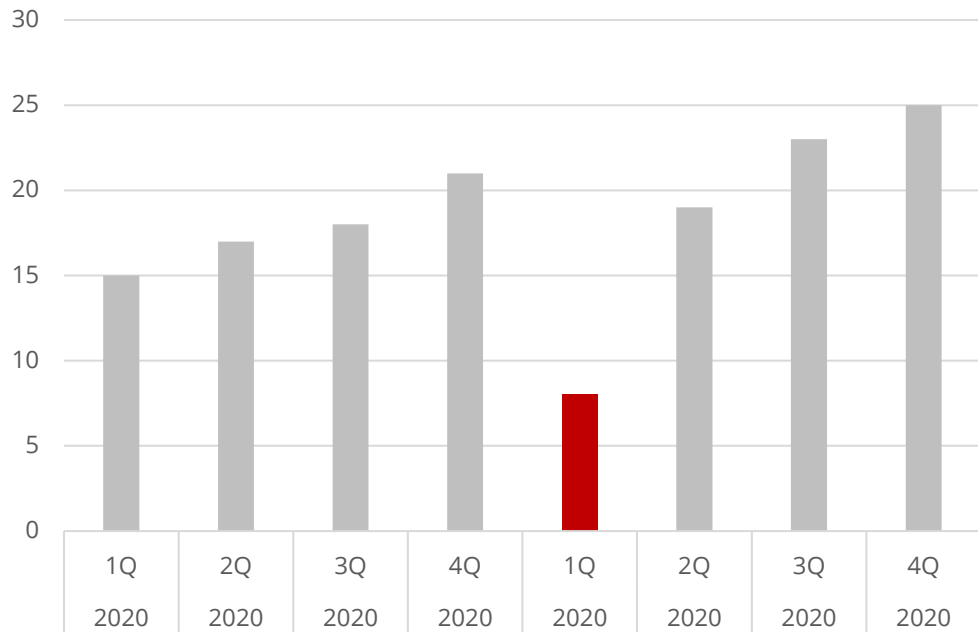
ovlivňují emoce

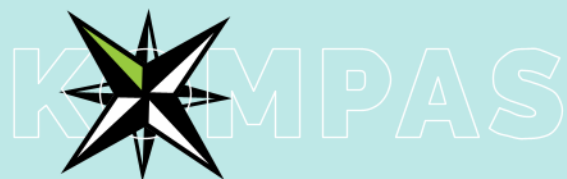

Die Tagesschau hat ihre Farbskala für Corona-Inzidenz-Karten extrem verändert

Na barvě záleží ...

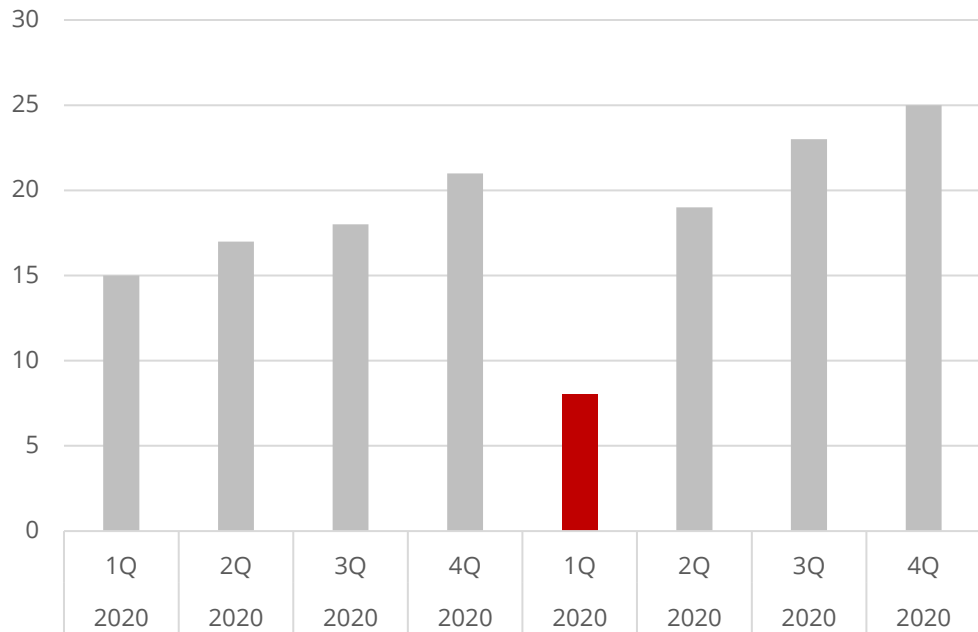
Na barvě záleží ...

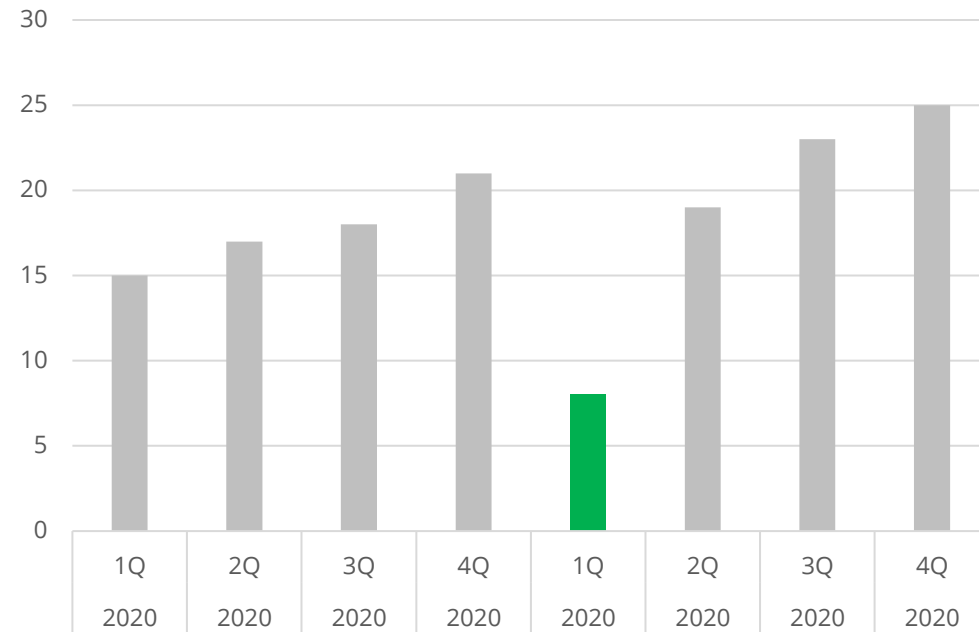
pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Nízký prodej

Nízká kriminalita

Na barvě záleží ...

Teorie kognitivní zátěže

Cognitive Load Theory
John Sweller

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Kognitivní zátěž

Vnitřní

obtížnost tématu

Vnější

Nepodstatné prvky

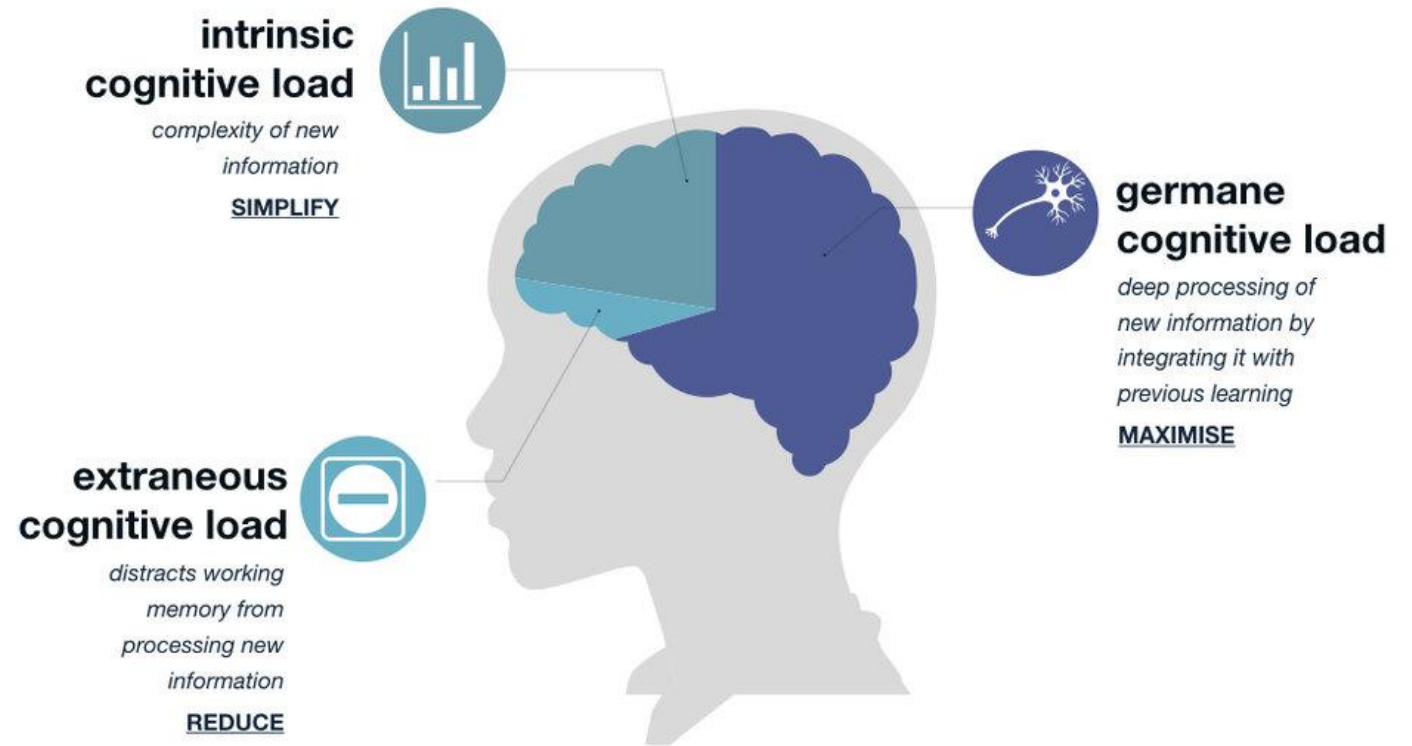
Chtěná

třídí poznatky

ukládá je do struktur

cognitive load

mcdreamiemusings.com @mcdreamie

Zaměření pozornosti

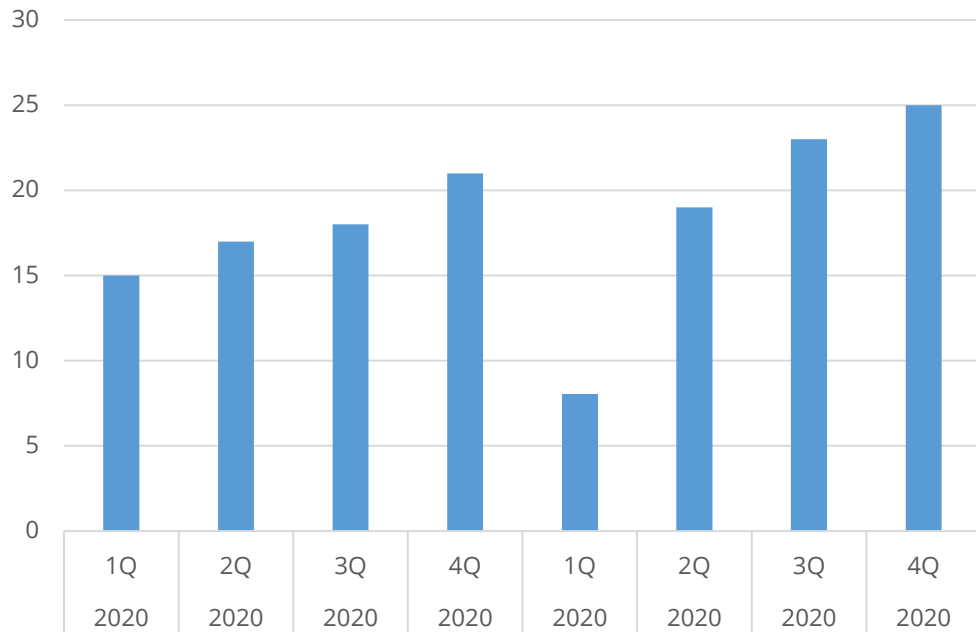
Grab the attention

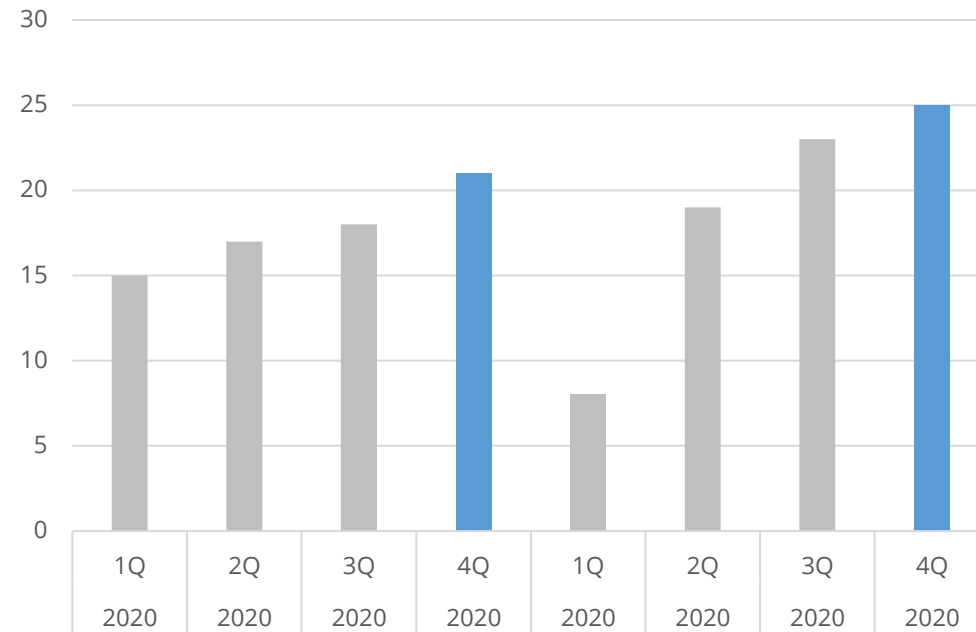
pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Co sledovat ?

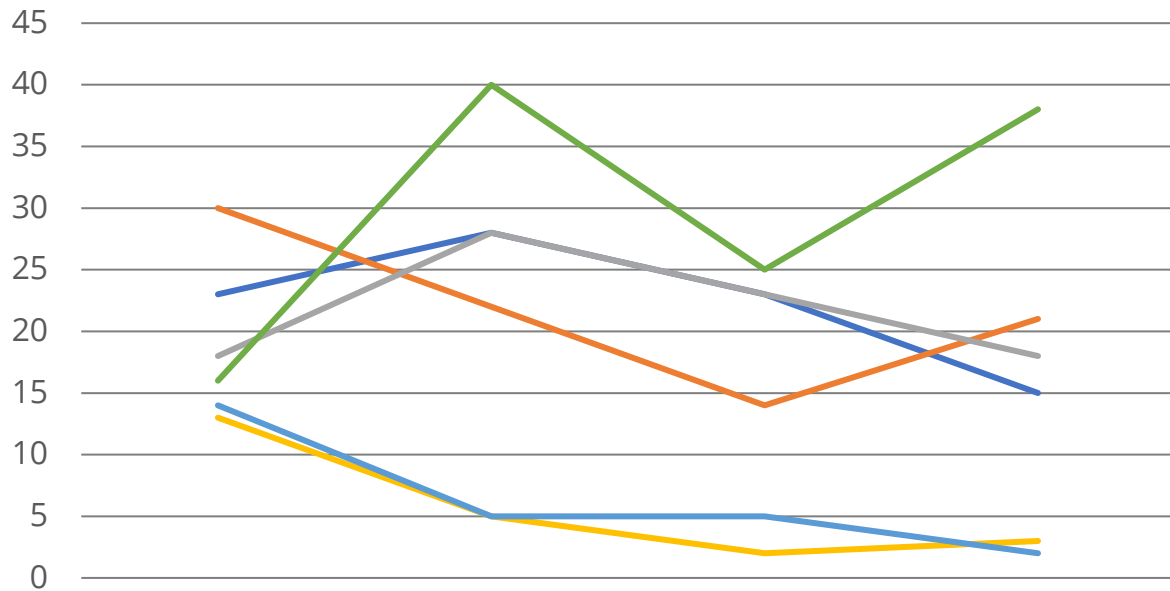
... konec roku

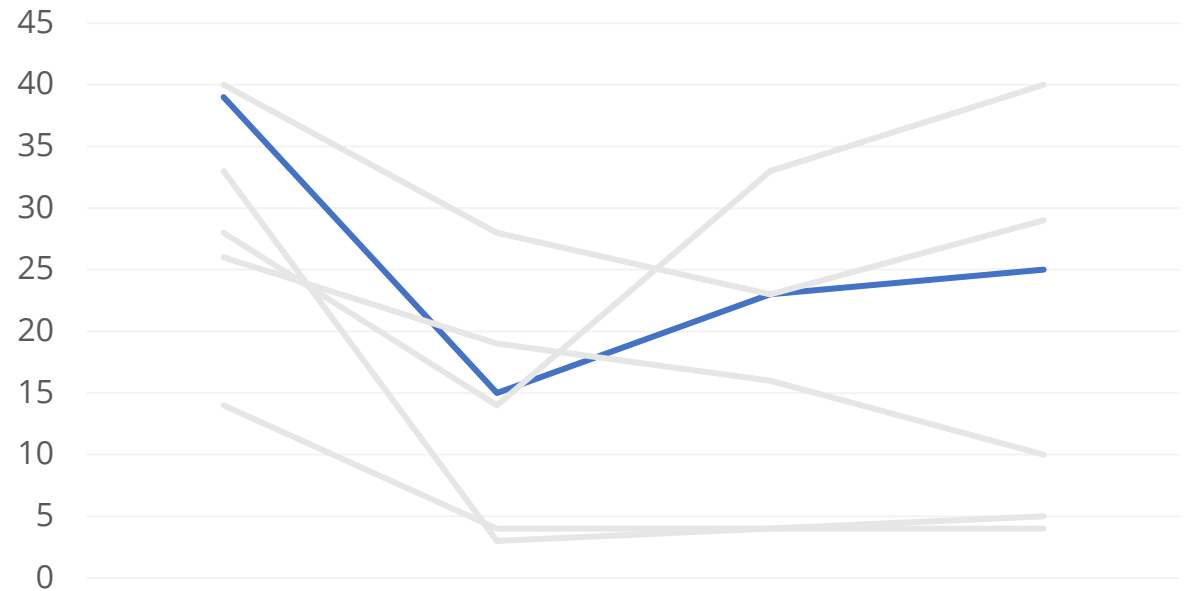
pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

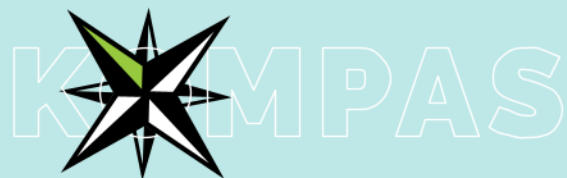

Co sledovat ?

... modrou čáru

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Zkreslení

(bias)

Vizualizace

(kognitivní psy.)

Prezentace

(stroytelling)

Výběrové
(selection)

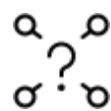
Uspořádání
(Gestalt, continuity)

Kotvení
(anchoring)

Potvrzující
(confirmation)

Zatížení
(cognitive loading)

Averze ke ztrátě
(loss aversion)

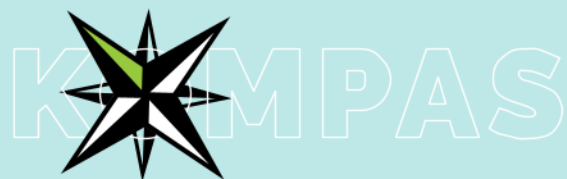
Přežitím
(Survivorship)

Zvýraznění
(highlighting)

Rámování
(framing)

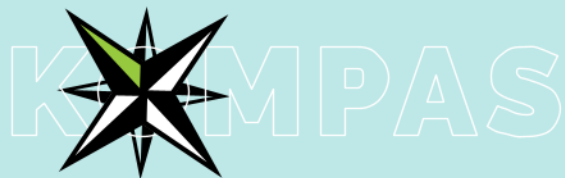
pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Prezentujte data

... a přizpůsobte prezentaci vašim potřebám

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Prezentace dat

A co když

... chceme udělat čísla představitelná

... chceme prosadit nějakou variantu

... nemáme příznivá data

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Kotva (anchoring)

\$100

These are very expensive!!

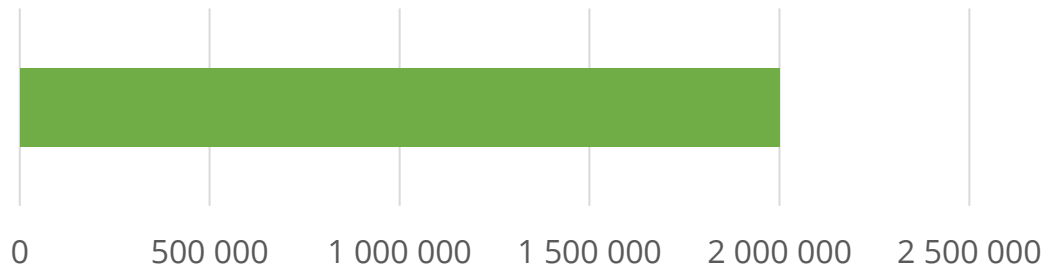
\$100 \$180

(offer ends in 11:34:56)

Wow! Great offer buddy!!

Kotva (anchoring)

Potřebujeme investovat
alespoň 2 miliony

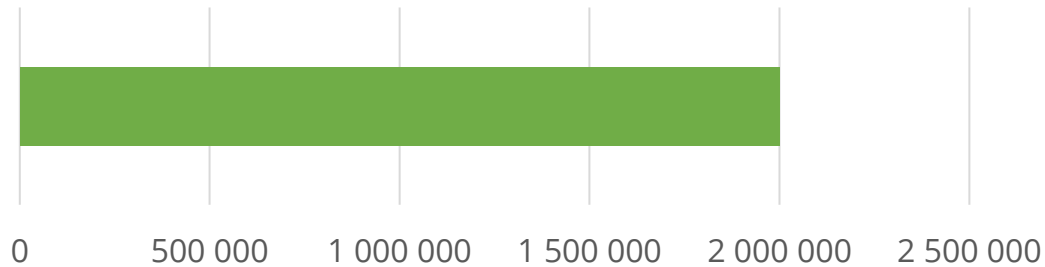

pro změny
v interním
auditu

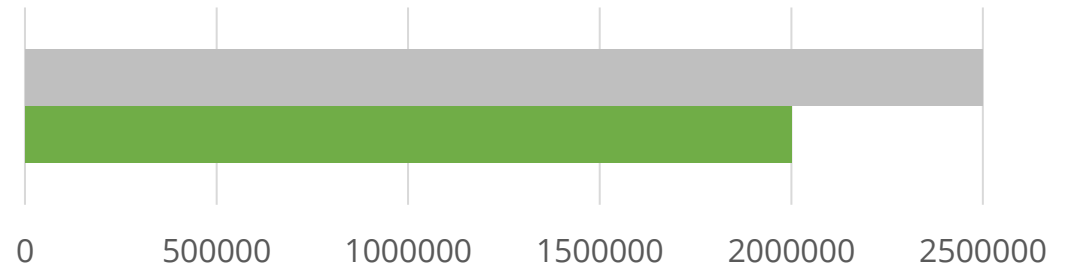
Přerov, 22.–23. říjen 2025

Kotva (anchoring)

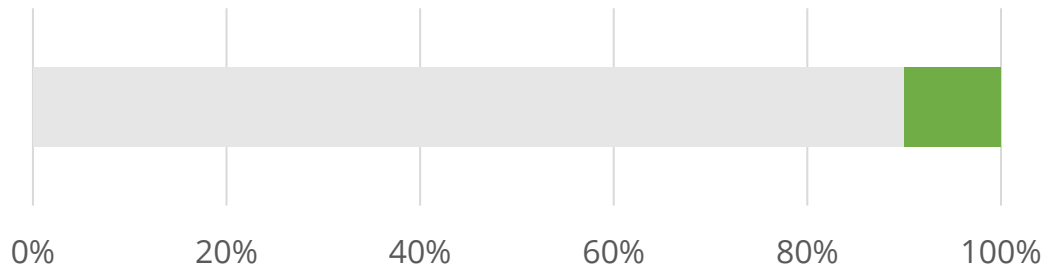
Potřebujeme investovat alespoň 2 miliony

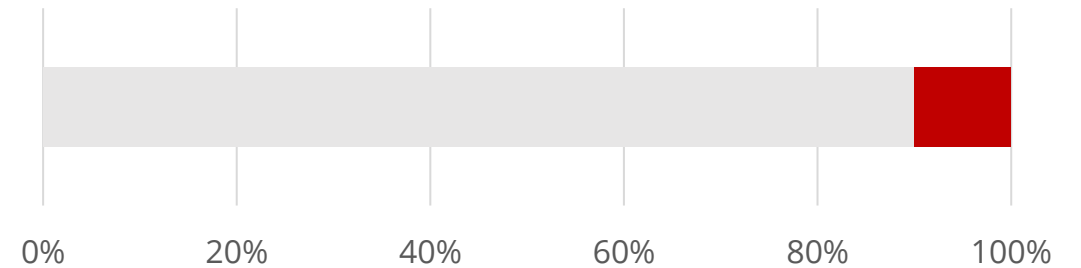
Konkurent investoval **2.5 milionu**

Potřebujeme investovat alespoň 2 miliony

Averze ke ztrátě

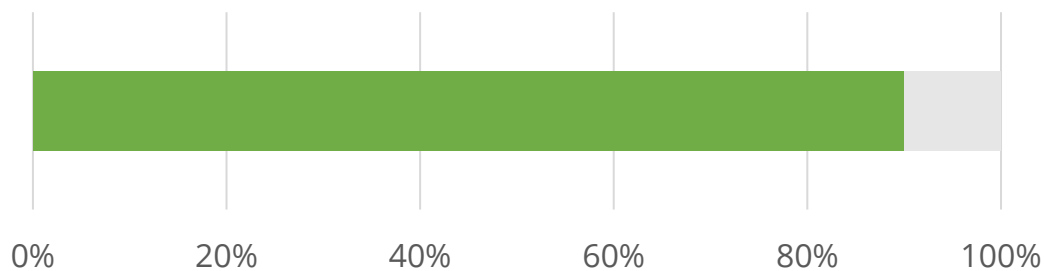

Odstraněním (bariéry, procesu, ...)
získáme 5 milionů

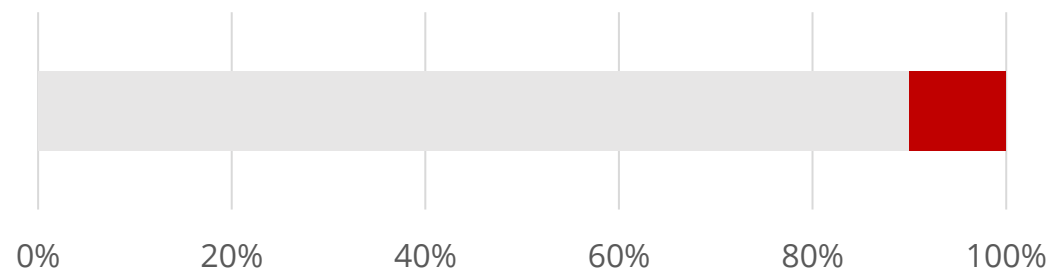

Ponecháním (bariéry, procesu, ...)
ztrácíme 5 milionů

Rámcování (framing)

Tento lék je
v **90 %** případů **úspěšný**

Tento lék v
v **10 %** případů **selže**

Zpracování dat

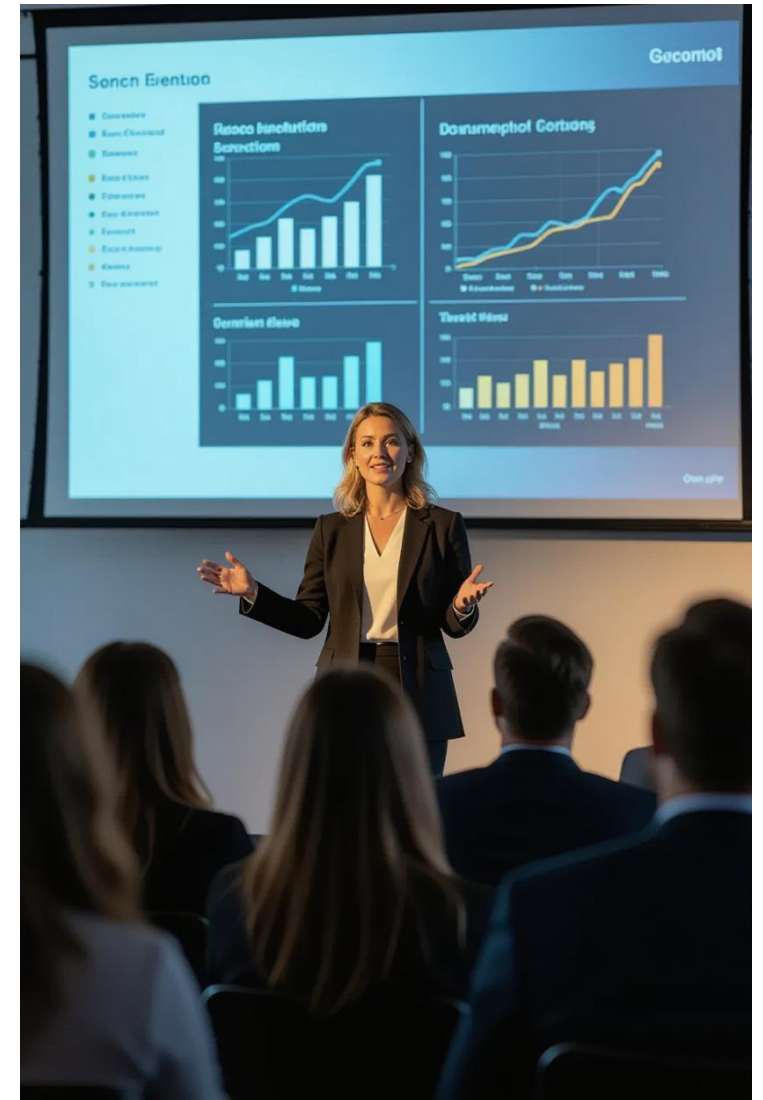
Sběr dat

Preprocessing

Analýza

Vizualizace

Prezentace

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Zkreslení

výběrem dat
(bias)

Vizualizace

(kognitivní psy.)

Prezentace

(stroytelling)

Výběrové
(selection)

Uspořádání
(continuity)

Kotvení
(anchoring)

Potvrzující
(confirmation)

Zatížení
(cognitive loading)

Averze ke ztrátě
(loss aversion)

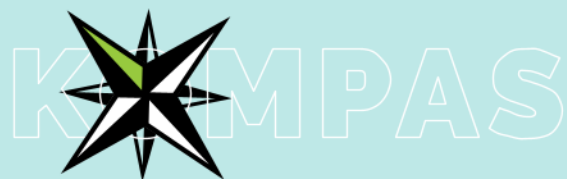
Přežitím
(Survivorship)

Zvýraznění
(highlighting)

Rámování
(framing)

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Zkreslení

(bias)

Vizualizace

(kognitivní psy.)

Prezentace

(stroytelling)

Výběrové
(selection)

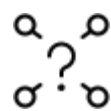
Uspořádání
(continuity)

Kotvení
(anchoring)

Potvrzující
(confirmation)

Zatížení
(cognitive loading)

Averze ke ztrátě
(loss aversion)

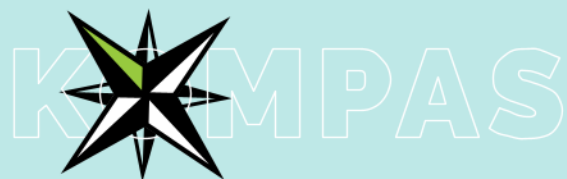
Přežitím
(Survivorship)

Zvýraznění
(highlighting)

Rámování
(framing)

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Zkreslení

(bias)

Vizualizace

(kognitivní psy.)

Prezentace

(stroytelling)

Výběrové
(selection)

Uspořádání
(continuity)

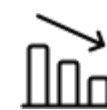
Kotvení
(anchoring)

Potvrzující
(confirmation)

Zatížení
(cognitive loading)

Averze ke ztrátě
(loss aversion)

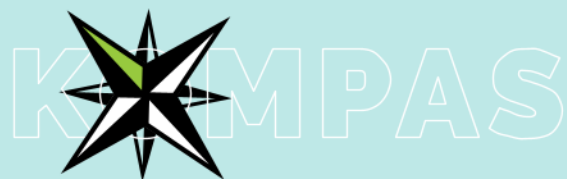
Přežitím
(Survivorship)

Zvýraznění
(highlighting)

Rámování
(framing)

pro změny
v interním
auditu

Přerov, 22.–23. říjen 2025

Naslouchejte..., vyprávějte ...

aneb **devatero** principů
datového vědce

Jiří HAVIGER
Univerzita Hradec Králové
Fakulta Informatiky a
Managementu

Miller's Magic Number

$$7 \pm 2$$

